

Ohje

29.7.2021

VN/8723/2020
VN/8723/2020-MMM-9

COVID-19; Ohje työnantajalle alkutuotannon kausityöntekijän terveysturvallisesta maahantulosta, sosiaalisten kontaktien välttämisestä ja terveysturvallisuussuunnitelman laatimisesta

1. Maahantulo

- ennen maahantuloa:
 - työnantajan tulee etukäteen informoida työntekijää, että lähtömaasta ei saa matkustaa Suomeen, jos työntekijällä ilmenee ennen matkan aloittamista yksi tai useampi seuraavista koronavirusinfektioon sopivista oireista ([ks. myös THL:n Oireet ja hoito – koronavirus -sivu](#)):
 - kuume
 - yskä
 - kurkkukipu tai kurkun karheus
 - nuha tai nenän tukkoisuus
 - hengenahdistus
 - haju- tai makuaistin häiriöt
 - päänsärky
 - lihaskivut
 - voimattomuus tai väsymys
 - pahoinvointi tai oksentelu
 - ripuli
 - mikäli työntekijälle tulee edellä mainittuja oireita, tulee hänen siirtää matkaansa ja hakeutua lähtömaassaan koronatestiin. Matka voidaan toteuttaa vasta, kun mahdollisen todetun koronavirusinfektion vuoksi määrätty eristys on päättynyt tai työntekijä on ollut vähintään 2 vrk oireeton ja oireiden alkamisesta on kulunut vähintään 10 vrk.
- kulkeminen rajalta majoituspaikalle:
 - jos työntekijä tulee Suomeen maarajan kautta omalla autolla, tulee häntä ohjeistaa ajamaan tilalle ja majoituspaikkaan suorinta reittiä välttäen tarpeettomia poikkeamia ja pysähdyksiä matkan varrella
 - jos työnantaja järjestää kuljetuksen rajalta tilalle:
 - julkista liikennettä ei tässä tilanteessa saa käyttää. Kulkuväline voi olla esim. henkilöauto tai minibussi, jossa ei ole kuljettajan ja työntekijän/työntekijöiden lisäksi ulkopuolisia henkilöitä.

- samaan majoituspaikkaan tulevat työntekijät voidaan kuljettaa samalla kulkuvälineellä
- mikäli mahdollista, tulee matkustajat sijoittaa kulkuvälineeseen mahdollisimman etäälle toisistaan
- kulkuvälineessä tulee olla tarjolla puhtaita kasvomaskeja (suositellaan kertakäyttöisiä kirurgisia suu-nenäsuojuksia) ja käsien desinfiointiainetta. Kaikilla kulkuvälineessä oleskelijoilla tulee olla kasvomaski. Kädet tulee desinfioida ennen kulkuvälineeseen tuloa eikä kasvomaskia saa tarpeettomasti poistaa kasvoilta matkan aikana. Mikäli maski on välttämätöntä poistaa (esim. juomisen ajaksi) kesken matkan, tulee kädet desinfioida aina ennen maskiin koskemista, käytetty maski laittaa suljettavaan roskapussiin ja kädet desinfioida ennen uuden maskin asettamista kasvoille ([Lisää tietoa löytyy THL:n Suositus kasvomaskien käytöstä kansalaisille -sivulta](#))

2. Maahantuloon liittyvät testaukset

- tartuntatautilain (1227/2016) mukaan, jos Suomeen saapuvalla matkustajalla ei ole luotettavaa todistusta täydestä rokotussarjasta tai alle kuusi kuukautta aikaisemmin sairastetusta COVID-19-taudista, hänen tulee hakeutua koronatesteihin Suomessa. Ensimmäinen testi tehdään rajalla heti Suomeen saapumisen jälkeen, toinen 72 – 120 tunnin kuluttua ensimmäisestä testistä. Tarkemmat terveysturvallisuussäännöt löytyvät tartuntatautilaista tai [THL:n matkustussivuilta](#). Maahantuloon liittyvät säännöt löytyvät [Rajavartiolaitoksen sivuilta](#). Maahantulijoiden testit rajoilla ja terveyskeskuksissa ovat maksuttomia. Testit yksityisillä lääkäriasemilla ovat maksullisia.
- valtioneuvoston asetus määrittelee erikseen ne maat, joista saavuttaessa ei tarvitse mennä testeihin. Tämä määrittely muuttuu ja maat on aina erikseen tarkistettava ennen maahan saapumista. Ajantasainen lista näistä matalan riskin maista on [THL:n matkustussivulla](#).
- **Edellä kuvatun lisäksi Suomeen tulevan kausityöntekijän suositellaan välttävän sosiaalisia kontakteja, kunnes testien tulokset ovat valmistuneet (ja ovat negatiivisia). Töiden aloittamista ennen testitulosten valmistumista ei suositella.**
- Sosiaalisten kontaktien välttäminen tarkoittaa:
 - työntekijän tulee välttää kontakteja kaikkiin muihin henkilöihin asumisen, ruokailun ja vapaa-ajan vieton yhteydessä
 - jos työntekijä on saapunut Suomeen samaan työpaikkaan yhdessä toisten henkilöiden kanssa, voi työnantaja antaa heille ohjeet majoittua samoihin tiloihin, jolloin he voivat tarvittaessa olla myös ruokailuissa toistensa lähellä
 - työntekijän ei pitäisi käydä kaupassa tai muillakaan asioinneilla asunnon ja työpaikan ulkopuolella, vaan kaupassa käynti hoidetaan hänen puolestaan ja tavarat toimitetaan hänelle turvallisesti niin, että kontaktia ulkopuolisiin henkilöihin ei synny

- välttämättömät lääkärissä käynnit tms. hoidetaan mahdollisimman turvallisesti ylimääräisiä kontakteja ja julkista liikennettä välttäen. Näissä tilanteissa suositellaan kasvomaskin käyttöä.
- hyvää käsi- ja yskimishygieniaa on noudatettava aina

3. Testaus ennen töiden aloittamista

Vahva suositus on, että kaikki uudet työntekijät testataan ennen töiden aloittamista. Töiden aloitus on mahdollista vasta, kun negatiivinen testituloks on saatu. Testaus tehdään aikaisintaan 48 tuntia ennen töiden aloittamista. Tässä tilanteessa voidaan hyödyntää maahantulon yhteydessä otettujen testien tuloksia, jos sellaisia on käytettävissä. Tämä suositus koskee myös täyden COVID-19-rokotussarjan saaneita työntekijöitä. Testaus on erityisen tärkeää, jos työntekijät asuvat yhteismajoituksessa. Tartuntatautilaki ei edellytä tätä testausta, mutta se tehdään yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi, joten suositus on, että kunnat huolehtisivat testauksen järjestämisestä ja kustannuksista.

4. Toiminta töiden aloittamisen jälkeen

- kaikessa toiminnassa täytyy muistaa huolehtia hyvästä käsi- ja yskimishygieniasta
- oireisena ei saa mennä töihin, vaan pitää jäädä asunnolle ja ottaa yhteyttä työnantajaan
- Suomessa on koronaepidemian vuoksi eri alueilla erilaisia suosituksia liittyen esimerkiksi siihen, kuinka moni henkilö saa olla yhtäaikaan koolla
- Suomessa on koko maassa voimassa kasvomaskisuositus niissä tilanteissa, joissa ei voida välttää lähikontaktia toisiin ihmisiin

5. Terveysturvallisuussuunnitelman laatiminen

Ulkomaisia kausityöntekijöitä työllistävän yrityksen tulee laatia terveysturvallisuussuunnitelma, johon sisältyy seuraavat asiat.

- työpaikalla tulee olla työnantajan nimeämä terveysasioiden kontaktihenkilö, johon työntekijät saavat yhteyden aina, kun heille tulee terveysturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä tai ongelmia (esim. koronavirusinfektioon sopivat oireet)
- terveysasioiden kontaktihenkilön tulee:
 - tiedottaa työpaikan sijaintikunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille ulkomaalaisten kausityöntekijöiden saapumisesta kuntaan ja käydä hänen kanssaan läpi toimenpiteet niissä tilanteissa, kun työntekijällä epäillään koronavirustartuntaa. Samalla voidaan tarvittaessa sopia työntekijöiden koronavirustestauksesta. Kunnan tartuntataudeista vastaavan lääkärin

- yhteystiedot on hyvä selvittää hyvissä ajoin ennen kausityöntekijöiden saapumista oman kunnan terveyskeskuksesta tai Töitä Suomesta Oy:stä.
- huolehtia, että työntekijöillä on käytössään kasvomaskeja ja käsien desinfiointiainetta (alkoholipitoisuus vähintään 70 %), että käsien pesupaikat ovat toimintakunnossa (siisteys, saippua, kertakäyttöiset käsipyyhkeet, roska-astiat, joissa mielellään kannet) ja että käytettyjä kertakäyttömaskeja varten on riittävästi kannellisia roska-astioita, jotka tyhjennetään säännöllisesti
 - olla aina työntekijöiden tavoitettavissa, jotta he voivat ottaa yhteyttä, jos heille tulee oireita tai kysyttävää terveysasioihin liittyen. Terveysasioiden kontaktihenkilön nimi ja puhelinnumero tulee merkitä työntekijälle annettavaan terveysturvallisuusohjeeseen.
 - sijoittaa oireinen työntekijä asumaan erillään muista niin, että hänellä on erilliset saniteettitilat ja hän aterioi omassa huoneessaan erillään muista
 - varata tarvittaessa oireiselle työntekijälle aika koronanäytteenottoon ja huolehtia oireisen työntekijän pääsystä turvallisesti ja eristystä noudattaen koronatestiin
 - seurata oireisen työntekijän vointia ja ohjaa tämä tarvittaessa turvallisesti ja eristystä noudattaen terveydenhuollon ammattihenkilön arvioon
 - auttaa kunnan tartuntatautiyksikköä mahdollisen koronaposiitiviseksi todetun työntekijän eristyksen toteuttamisessa ja altistuneiden kartoittamisessa, tavoittamisessa ja määrätyn karanteenin toteuttamisessa
 - huolehtia siitä, että kaikkien työntekijöiden terveystiedot (esim. koronavirustestien tulokset) pysyvät vain niiden henkilöiden tiedossa, joiden on terveysturvallisuuden toteutumiseksi välttämätöntä saada ne tietoonsa. Työntekijöiden terveystietoja ei saa kertoa tai luovuttaa kenellekään ulkopuoliselle.
- työntekijälle annetaan ohjeet käsi- ja yskimishygieniasta sekä kontaktien välttämiseksi (ks. [Ohje alkutuotannon kausityöntekijälle terveysturvallisuuden edistämiseksi](#))
 - työntekijälle annetaan toimintaohjeet koronavirusinfektioon sopivien oireiden (katso edellä) varalle:
 - jääminen tai siirtyminen asuntoon
 - kontaktien välttäminen
 - kasvomaskein käyttäminen, jos ei voi välttää kontakteja toisiin ihmisiin
 - yhteys terveysasioiden kontaktihenkilöön
 - sosiaalisten kontaktien välttäminen, kunnes kahdesta koronavirustestistä saatu negatiiviset tulokset (toteuttaminen ja toteutuksen valvonta)
 - tulovaiheen jälkeenkin tulee huolehtia, että työpaikalla noudatetaan hyvää käsi- ja yskimishygieniaa sekä alueellisia suosituksia ja rajoituksia. [Alueen epidemiavaiheen voi tarkistaa THL:n verkkosivulta](#). Samalta sivulta löytyy linkit kunkin alueen paikallisiin suosituksiin ja rajoituksiin.
 - kausityöntekijöiden asuminen on hyvä koko heidän työskentelyjaksonsa ajan toteuttaa mahdollisimman pienissä yksiköissä, mieluiten yhden hengen huoneissa.

Näin voidaan mahdollisten myöhempienkin koronavirustartuntojen yhteydessä ehkäistä laajojen tartuntaketjujen syntyminen ja turvata mahdollisimman hyvin tilan toimintakyky.

- yhteiset tilat tulee siivota säännöllisesti [Työterveyslaitoksen ohjeiden mukaisesti](#). Samassa ohjeessa neuvotaan myös koronatartunnan saaneen henkilön oleskelutilojen siivous.

6. Tartuntatautipäiväraha

- lisätietoa tartuntatautipäivärahasta löytyy [Kelan työnantajat-tartuntatautipäiväraha -sivulta](#).
- lisätietoa vapaaehtoisesta kontaktien välttämisestä, eristyksestä ja karanteenista löytyy [THL:n Karanteeni ja eristys -sivulta](#).